

N:o 59.

Af Herr Cassel, Knut. angående beviljande af medel för utvidgning af Askersunds elementarläroverk från treklassigt till femklassigt.

Att de medel Staten uppför på spridandet af kunskaper och bildning äro bland de klokast och nyttigast använda, torde vara af en hvar erkänt. Sednaste Riksdagar hafva ock derutinnan visat sitt varma deltagande genom beviljande af betydliga anslag till lärare och till läroverks utvidgning i åtskilliga delar af riket. Likväl återstår ännu ett och annat att i besagda hänseende åtgöra, hvarför jag tager mig friheten vördsamt här framställa ett sådant behof.

Med de stegrade fordringar på kunskaper äfven för dem, hvilka endast göra anspråk på allmän medborgerlig bildning, och som äro nödvändiga för blotta verksamheten i det allmänna lifvet, torde erkännas att de treklassiga läroverken icke numera i många fall uppfylla de med dem åsyftade ändamål, hvarföre, efter mitt förmenande, de treklassiga böra, då Statens tillgångar så medgifva och lämpliga lokaler finnas, förändras till femklassiga.

I den ort, från hvilken vanligen lärjungar sändas till Askersunds treklassiga elementarläroverk, utgör befolkningen, om man dit endast räknar de kring Askersund liggande närmaste socknarne inom södra Nerike samt nordligaste delarne af Öster- och Vestergötland omkring 30,000 personer, hvilket antal dock betydligt ökades, om man räknade alla, som bo närmare Askersund än någon annan stad, der elementarläroverk finnes. Antalet lärjungar, hvilka under sednaste 7 åren vid nämnda läroverk ökats med omkring 50 procent, utgjorde förlidne läsetermin 65, till större delen mindre bemedlades söner, enär de lyckligare lottade föredraga att skicka sina söner till ett läroverk, der deras studier ej så snart behöfva afbrytas, hvaraf följdén också blifvit att vid Örebro högre elementarläroverk tilloppet af lärjungar i de 5 nedersta klasserna är alltför stort, för att icke undervisningen deraf skall lida. Så utgjorde t. ex. förlidne läsetermin vid Örebro högre elementarläroverk antalet lärjungar i de 5 nedersta

klasserna sammanlagdt 374, ett antal som vore tillräckligt att fördelas på alla klasserna inom ett högre läroverk. Ett femklassigt elementarläroverk i denna del af Örebro län blefve alltså en behöflig afledare för det alltför stora lärjungeantalet i Örebro, så att, på samma gång det vore en direkt fördel för orten, det äfven indirekt gagnade i vida större utsträckning.

Vid jemförelse med andra läroverk, som vid sednaste Riksdagar blifvit utvidgade till femklassiga, torde behofvet vara lika stort om ej större vid nu ifrågavarande ställe, såväl genom befolkningens talrikhet, som det större afståndet från något mera fullständigt läroverk.

Staden Askersund, med täta och lätta ångbåtskommunikationer på Wätern nästan hela året, eger ock i sanitärt hänseende ett fördelaktigt läge och har billiga lefnadskostnader.

Att orten icke heller skytt uppoffringar, då det gällt läroverket, visar sig deraf, att ett kapital af 12,000 R:dr genom sammanskott blifvit bildadt. hvaraf räntan årligen kommer Statsverket tillgodo såsom bidrag till nuvarande lärares aflöning, hvarförutan torde anmärkas att både lärosalar och gymnastiklokaler äro fullt tillräckliga för 5 klassers lärjungar.

Min vördsamma anhållan är alltså, på grund af hvad jag haft äran andraga,

att Riksdagen ville bevilja löner för lärare vid ett, till femklassigt utvidgadt, elementarläroverk i Askersund.

Om remiss häraf till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 29 Januari 1867.

K. Cassel.

N:o 60.

Af Grefve Sparre, Erik, angående förhöjning af statsanslaget till tekniska elementarskolan i Borås.

De förändrade åsigtter, som gjort sig gällande i Tull-lagstiftningen, påkalla, med afseende å den täflan med utlandets tillverkningar, som deraf blir en följd, åtgärder till befordrande och fullkomnande af den inhemska näringsfliten